

Filemile szó, mikrofon...

Francia operák rész...

Lehár-est. Verdi: Aida c. operája...

ongorajáték. Szerű hangverseny. Műsor. 19.45: Szimfónia...

20.30: Opera. 21.02: Opera. Amofon táncezene.

zsidótárgy ajánlatunk

nyvek 10-60 százalé...

lesztina Lei 30. ató .. 10. hó meséi .. 25.

zsidó nemzet .. 6. golusz .. 10. ohn .. 20.

Leégett ne .. 12. Leégett ne .. 20.

om a Szent .. 5. kar a cioniz .. 3.

és cionizmus .. 5. .. 10. ár .. 36. dő .. 10.

ggörnyedt ki .. 20. Fiske .. 36.

rseskönyv) .. 14. : A zsidók .. 20.

6 törzs meg .. 5. „Uj Kelet” könyvsz-

lsó évek leg- asabb regénye

Lewihson: ÖK SZIGET

amzedek zsidója- ténete Oroszor- amerikáig A zsidó odalom remeke!

zve 272, kötve Rendelje meg!

önyvosztálya Cluj

rdetések

KITÜNŐEN képzett többgyermekes, család...

ELMENNÉK privát házhoz házvezetőnek le...

KÜLÖNBEJÁRATU elegáns butorozott szoba...

SCHWARTZ IG-NÁCNE orth. kősz. VEGETARIUS ÉT-TERME és tejszarnok...

ott naponta friss tehén- és bivalytej, ugyiszen naponta frissen készített tejszín, tejföl...

MAKULATURA papir 5 kg.-ként is eladó az Uj Kelet kiadóban.

XIII évfolyam • s.ám 103

1930 május 10

Szombat

5690 év Ijar II

Uj Kelet az egyetemes ar-... a katonai megerősítés pol-... naplóját.

Uj Kelet az egyetemes ar-... a katonai megerősítés pol-... naplóját.

Ramasetter Robert

Uj Kelet

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztő és kiadóhivatal... Borsos Áron L. Papp (v. Áron L.) és Tóth 9-77.

Helyi telefon (nyomda) 107.

HÍRLEVELEZÉSI ÁRAK:

Egy évre ... 1100 Lst. Félre ... 600 n. Negyedévre ... 300 n. Egy hónapra ... 110 n.

KÜLFÖLDI HÍRLEVELEZÉSI ÁRAK: Egy óra 1 dollár (vagy ennek megfelelő más pénznem.)

Egy évre 10 dollár. Hirdetések ígria szerint vétetnek fo...

Danilo Constantin elhitette a paraszttal, hogy ő Károly extrónörökös és azért jött, hogy megváltsa Mármarosot

Kétezeröttszáz zsidó menekült el Borsáról és a környékbeli falvakból

A borsai jegyző családjával együtt elmenekült, a csendőrök biztonságba helyezték családjukat, a polyánai antiszemita fellegvárral őt feltétellel kínálják a békét. Juga prefektus életbeléptette az alarntörvényt — a rémhírterjesztők ellen

A katonai megerősítés megjelenése véget vetett a zendülésnek

Sighet-Mármarosziget, május 9. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A borsai fronton a helyzet változatlan. A mármaros hatóságok vezetői Szigetről figyelik az eseményeket, az elvben letartóztatott Constantin Danilo pedig tovább izgatja a paraszttal a polyánai templomban berendezett főhadiszállásán. Ez a templom öt kilométerre van Borsától, hatalmas dombon fekszik, amelynek óriási udvarán háromezer ember is elfér. A templom olyan magasan fekszik, hogy a harangszót husz kilométerre is hallani. Fent a templom tornyában állandóan őrszemek vannak, akik minden gyanus megmozdulás esetén megluzzák a vészharangot és réztrombitákkal adnak jeleket. Alig hogy a harang és a trombita megszólal, néhány pere múlva már megjelennek a hegytetőkön a munkások és parasztszázakkal és fejszékkel.

Danilo Constantin, a diákvész, Dumitrescu Jon, a szabadon bocsátott görögkeleti lelkész és Berinde Andrei, a görögkatolikus pap, és a görögkatolikus papné időnként megjelennek az udvaron és gyűjtő beszédek tartanak a paraszttal.

Az argesi törvényszék megkezdésére tartóztatták le Dumitrescut

Amint most kiderült, Dumitrescut kedden este nem azért tartóztatták le, mert egyik főkolompósa volt az antiszemita agitációknak, hanem azért, mert az argesi törvényszék nemrégiben tárgyalásra idézte meg s minthogy a görögkeleti lelkész az idézésre nem jelent meg, elővezetési parancsot adtak ki ellene. Ezt az elővezetési parancsot fogadtatásították a borsai antiszemita akcióval. Ennek ellenére, hogy a borsai csendőrségnek kettős oka is volt arra, hogy Dumitrescut őrizetben tartsa, egyrészt a zsidók megveréséért és megfurdetéséért, másrészt az argesi törvényszék elővezetési parancsáért, mégis, mint azt annak idején megirtuk, a másik két antiszemita vezér követelésére, szabadon bocsátották. A szabadonbocsátás körülményeiről most az alábbi részleteket tudtuk meg:

Hogyan engedték szabadon a papot

Sfetea csendőrkapitány, mint ismeretes, reggel kilenctől déli 12 óráig tárgyalt a paraszttal, hogy adják ki a diákok és Berindét. Delben 12 órakor a kapitány beküldte a borsai csendőrök őrmesterét, hogy tartóztassa le a diákok és a papot. A tizenegy csendőr széles kört vont a templomudvar köré és tőlőt fegyverrel lövésre készen várják az eredményt. A templom udvarából egyszerre hatalmas ordítás hallatszott. A

csendőrkapitány ijedten kiáltotta el magát: — Jaj, agyonverték az őrmestert!

A kapitány éppen sortűzre akart vésznyelni, amikor a csendőrőrmester sértetlenül kijött a templomból és jelentette a kapitánynak, hogy a parasztszék nem akarják kiadni a papot és a diákokat, sőt követelik, hogy az őrizetbe vett Dumitrescu lelkészt is engedjék szabadon.

Constantin Danilo az áruhába öltözött „herceg”

Ma már kétségtelenül bebizonyosodott, hogy Constantin Danilo a két borsai pap hívására jött Mármarosmegyébe. Danilo húsznyolc éves, örök diáktípus, sovány, lobogó haja, fekete fiatalember, szélsőséges demagóg, állítólag bukovinai származású, de évek óta a jásii egyetem hallgatója. Ez az antiszemita

Ami ezután következett, arról már részletesen beszámolt az Uj Kelet. Megírta a mármaroszigeti prefektus és Chiudris törvényszéki főügyész borsai látogatását, amely emlékezetesen azzal kezdődött, hogy Dumitrescut szabadlábra helyezték. Így Dumitrescu nemcsak tovább izgatott Borsán, de a mármaros hatóságok jóvoltából az argesi törvényszék is hiába várja.

Vonaton, szekereken és gyalog menekültek a borsai zsidók

Újabb jelentések szerint, Danilo nem utazott el Borsáról, holott a hatóságok már elláttak attól, hogy letartóztassák, csak azt kívánták tőle, hogy hagyja el a falut.

Tegnap és ma a helyzet még jobban elmérgesedett. Szerdán délután a visói főszolgabíró kiutazott Borsára, hogy megvizsgálja a helyzetet és kétségbeeset telefonjelentést tett a prefektusnak az ottani hangulatról. A késő esti órákban Borsára csaknem valamennyi paraszta felment a polyánai templomba, ahol ma már valóságos paraszthadsereg gyűlt össze. Uduam borsai csendőr-

agitátor, hogy a józan mármaros parasztszék fejét elesavarja, egész tanitikus eszközökhöz nyúlt. A parasztszék között, hívei által az a hírt terjesztette el magáról, hogy ő Károly extrónörökös, aki egy diák neve alatt jött vissza az országba és először Mármarosot fogja megvédeni. Mármarosmegye megváltásá-

A prefektus alarntörvényt ígér a zsidóknak

Ennek a különös fordulatlak a híre ma, pénteken délelőtt érkezett Mármaroszigetre. Dr. Danzig Sámuel főbíró és dr. Fried Ábrahám, a mármaroszigeti Zsidó Nemzeti Szövetség elnöke, felkeresték Juga prefektust, akitől sürgős intézkedéseket kértek.

Juga prefektus a küldöttségnek kijelentette, hogy a fejevel garantálja a rendet, a hírek, szerinte, tuloztak, éppen ezért ő ma délután öt órakor életbelépteti az alarntörvényt és a rémhírterjesztőket azonnal letartóztatja; bárkik is legyenek azok.

Mig Juga prefektus Mármaroszigeten az alarntörvény életbeléptetésén fáradozott, addig a borsai zsidóság kétségbesetten várta a csendőrség megerősítését, mert a faluban összesen tíz csendőr van, akik ötödik napja néznek farkasszemet az antiszemita terroristákkal. Minthogy a megerősítés egyre ké-

sett, a legnagyobb idegek is felmondták a szolgálatot és a faluban a legnagyobb pánik lett urrá. Növeli a pánikot, hogy a polyánai készülődésekről állandóan újabb és újabb rémhírek érkeznek. Tegnap este erősen tartotta magát az a hír Borsán, hogy az éjszaka folyamán Dornavatrai és jásii antiszemiták fogják Borsára érkezni. Ez a hír szerencsére valótlannak bizonyult, viszont a polyánai templomban összegyűlt tömegőt senkiksem vár semmi jöt.

A jegyző elmenekült, a csendőrök biztonságba helyezik családjukat

Ma délelőtt tíz órakor Petrovai borsai jegyző, családjával együtt elmenekült a faluból. A riasztó hírek hatása alatt a csendőrök is biztonságba helyezték családjukat. A borsai zsidók látván azt, hogy a hatóságok is félnek, egész-

nak természetesen az az útja, hogy a megyét meg kell tisztítani a zsidóktól.

A papok megerősítik Danilo királyi legendáját

Ezt az otromba mesét a parasztszék egy része készpénznek vette, annál is inkább, mert a két pap gondoskodott arról, hogy a parasztszék a hitükben megerősítsék. Helyen körülmények között érthető, hogy az elbolondított nép elvesztette judiciumát és józan ítélőképességét, és tüzön-vízen át hajlandó követni a szegény emberek megváltása érdekében áruhában Borsára érkezett „Herceget”. Constantin Danilo minden ténykedése tudatosan arra irányul, hogy a személyéről kitalált bomri legendát megerősítse. Ugy is szónokol, hogy szavaiból ilyen következtetéseket lehessen levonni. — Nem bánom, ha vérem is folyik Mármarosért, — szónokolt a parasztszékhez, amikor a hatóságok képviselői megjelentek — nem engedünk senkit sem letartóztatni, a nép az enyém, annak nem parancsol semmilyen hatóság. A békéről majd beszélünk később, most azt követeltem, hogy Dumitrescut, a mi papunkat bocsássák szabadlábra, mert ha nem, erőszakkal vesszük vissza.

A borsai zsidóktól kért autómobil

Igy szavalt a mármaros hatóságok felehallgatója Danilo Constantin, aki a falvak egyszerű paraszta között Károly extrónörökös nevével élt vissza. A jásii diák is érzé azonban, hogy ég a lába alatt a talaj, s úgy látszik arra gondol, hogy rövidesen elhagyja Borsát. Ha a hatóságok még sokáig tétovázna és sokáig habozna, akkor Constantin Danilo nyomtalanul el fog tűnni a hatóságok szemel elől. Tegnap csütörtökön este, már bizonyos előkészületeket is tett a menekülésre. Ezek az előkészületek jellemzők az antiszemita vezér mentalitására. Átúzent a — borsai zsidókhöz, hogy bocsássanak rendelkezésére egy autómobil, hogy elutazhasson, mert autóbusszon fél utazni.

Pénteken végre elindult a katonai megerősítés Mármaroszigetről

Öt napi téllenség és tétovázás után, ma reggel a katonai és polgári hatóságok közös tanácskozást tartottak Mármaroszigeten és ennek eredményeképpen ma, pénteken, elindult végre a katonai megerősítés Szigetről Borsára. A tanácskozás után a prefektus újra megnyugtató kijelentéseket tett s a zsidóság most már reméli, hogy a katonasággal megerősített csendőrségnek sikerülni fog a mozgalmat leszerelni.

A katonai megerősítés az utolsó pillanatban érkezik, mert holnap május 10-ike van és ha a hatóságok idejében elejét nem veszik a dolgoknak, a nemzeti ünnep alkalmából, amikor tudvalevőleg általános munkaszünet van, és a parasztszék mind a Főtérré özőnlenek, könnyen fordulhatnak elő kilengések. A pánik egyébként Borsáról áterjedt a közeli falvakba is, amelynek zsidósága remegve várja az eseményeket. A Borsát környező falvak telefonon kérték a mármaroszigeti hatóságokat, hogy nekik is jusson a katonai megerősítésből. (Folytatás a harmadik oldalon.)

OLE RÖLVAAG,

aki hét év alatt lett norvég halászlegényből amerikai egyetemi tanárrá s megírta két világrész legsikeresebb regényciklusát

Istenverte vidék. Félévig vak sötétség, félévig éjfél Nap. Sehol egyetlen fa; csak zuzmó s bokor. Vihartépte, karsztos vassziklák. Itt rágja magát az északi jég Norvégia végső nyulványai-ba. Ha kiszakít belőle egy-egy darabkát abból sziget lesz, a névtelenségnek, a névtelen szenvedéseknek, a rettenetes nyomornak büntetés-szigetje.

Egy ilyen névtelen szigetnek névtelen öblében éldegelt a 70-es évek vége felé egy nyomoruságos házaspár. Napjában háromszor főtt krumpli és sózott hering volt a menüje, amelyet még nagyon be is kellett osztania, mert három gyerek is volt a háznál.

A gyerekek — hát igen — felnőnek, ahogy tudnak. Csak a „nyári” félévben kilenc héten át éldegélnek ott az iskola mellett, amelynek tanítója különben nagybácsiuk. Eppen csak, hogy megtanulnak olvasni. Minek egy halászgyerekeknek az a nagy tudomány?

Pedig az egyik gyerek, az Ole, fene-mód tőri magát az olvasmányért. A norvég kormány a nagyobb halásztelepeken mozgókönyvtárakat rendezett be s Ole kapható arra, hogy 14 mérföldet is elgyalogoljon, hogy erről a kétnapi járőről elhozza az Ivanhoe-t, amelynek meghallotta hírét, hogy az egyik mozgókönyvtárban megvan.

Egy napon, anyja megkérdi tőle: mi szeretne lenni. S a kölyök szeme megszűre kimered napnyugatnak, a végtelen tenger felé és nagybátrán kivágja a szentenciát: „Költő!”

A gazdája nagyon dicséri. Csak aztán jön egy rettenetes vihar. Ott pusztul a halásztelep férfinepének java, a hajókkal együtt. Ole megelégedi a dicsőséggel. Apjától tudja, hogy volt valamikor régen egy másik nagybácsija, aki fiatal korában kivándorolt Amerikába, ott farmer lett és meglehetősen kis vagyona tett azóta szert. Titokban levelet ír a bácsikának: küldjön neki — kölcsönbe — hajójegyet; majd idővel visszafizeti neki az arát. Két évig nincs válasz. (Bogaras ember a nagybácsi.) Két esztendő telik el, míg meg kapja a várva-várt hajójegyet Newyorkig. Ole gazdája nagyot néz, fél, hogy elveszti ügyes hajóslegényét. „Ha visszaküldöd nyomban a hajójegyet, megveszem neked ezt a szép hajót. Apránként letérlesztheted nekem az arát!” Ole fél napi gondolkodási időt kér. Kimegy a tengerpartra s mint az ősi Szágák hőse, ott tépelődik a kiugró szirten. Estére előkerül. Döntött. Valami ismeretlen vágyakozás hívja egy új világ, az Újvilág felé.

Husz éves. Amikor Newyorkban kiköt, a zsebében egy amerikai tizenkes és — inkább emlékül — egy norvég rüppeték. Három nap, három éjjel vándorol, amíg odajut a bácsikája farmjára. Déli Dakotába.

Három évi farmerkedés után belátja, hogy nem neki való ez a pálya. A legközelebbi nagyvárosba, Jowába megy. Bármínó munkát vállalna, tányért mosogatna, csak hogy itt maradjon. De munka nincs. Negyven dollár megtakarított pénze van. Ezzel most — 23 éves korában — beiratkozik. először életében, komoly iskolába. Úgy tanul, hogy két év múlva maturára eresztik. Erre a St. Olaf College egyetemére megy és négy év múlva, 1905-ben, ki-tüntetéssel vizsgázik le, sőt a professzorai váltig biztatják, menjen haza egy évi tanulmányuttra; ha onnan visszajön, kinevezik ide az egyetemre tanárnak. Ole Rölvaag erre az ígérethez 500 dollár kölcsönt vesz fel, átutazik Oslóba s egy év múlva csakugyan a norvég irodalom professzora lesz a minneapolis-i Olaf egyetemen. Ez 1906-ban történt. Ma is ott tanárkodik.

Csöndesen professzorkodott elébb, két év múlva meg is nősült. Aztán beütött a világháború, amely rá is, mint minden mélyebben gondolkodó emberre, ha távol élt is maguktól a harcoktól, megrendítő hatással volt. Felérezte, hogy a népek életén valamilyen kizsármét uralkodik, amely erősebb, mint az egyes emberek szándékai és törekvései. de erősebb maguknál a népeknél is. És

erre megfogamzott benne egy nagy, historiai, évszázadok óta folyó drámának az elgondolása. A dráma leglelkében az a jelenség áll, amely Európa népeit végzettszerűen, valóságos kozmikus erővel arra kényszeríti, hogy előbb Ázsiából Európába, innen pedig utóbb Amerika felé vándoroljanak, új hazákat alapítsanak.

Két nagy regényben írta meg ezt a világhistoriai drámát, amelyek — az amerikai, az angol, a norvég, a svéd, a finn és a német kiadás után — most magyarul is megjelennek a Dante ki-

adásában. Az elsőben (Hallgat a prairie) megírja Per Hansa Holmnak és az asz-szonyának életét, akik kivándorolnak Norvégiából az amerikai nyugati pre-rikre. Per Holm epikus küzdelme a föld-dél és a multjával lüktető drámává szublimálja ezt az emigráns-történetet. Folytatásul jelent meg „A győzedelmes Péter”, Holm fiának, szóval a második nemzedéknek lassu átszivárgása az új életbe, a — hol esőndes, hol viharos — áthasonulás az amerikanizmus új, dü-börgő ritmusához és persze közben foly-ton a harc az előző nemzedék honvá-gyával, ősi nosztalgiájával, a bus nor-vég Szágák romantikumával szemben. A nemzedékek harcában csupán egy dolog ad biztos talajt a figurák és az olvasó lába alá: az élet örökkévalósá-gának nagy evangéliumában való hit, amelynek nem igen akadhat a mai írő-nemzedékben hivatottabb prédikátora, mint a halászlegényből világhírű írő-vá eseperedett Rölvaag.

Egy elmebeteg fiatalember erőszakkal akart behatolni a német birodalmi elnöki hivatalba

A fiatalember személyazonosságát nem sikerült megállapítani

Berlin, május 9. Ma délelőtt egy ismeretlen és magát igazolni nem akaró fiatalember akart behatolni a birodalmi elnöki hivatalba. Az izgatott ismeretlen a szolga nem boesította be, mire az öklével arcába sújtott. Rendőrszövetség és a palatörzség lépett közbe és így sikerült a renitens látogatót ártalmatlan-ná tenni. Később, mikor a rendőrségre akarták gépkocsin szállítani, az autó

üvegablakát beverte és ellenállást fej-tett ki. Gyalogszettel vitték a legköze-lebbi kerületi rendőrfőnökre, ahol megtagadta személyi adatainak ismer-tetését. Megmotozásánál nem találtak nála okmányokat s így kiltétét még mindig nem tudják. Azt hiszik elmebe-teg. Ezt azonban az eddigi orvosi vizs-gálat még nem állapította meg kétség-telenül.

Borzalmas erejű orkán és jégverés pusztított el mindent Magyarországon egyes részein

Százados fákat csavart ki tövestől és templomtököket sodort el a ciklon

Budapest, május 9. Az a tornádószerű felhőtöveser, amely a tokaji dombvidéket végigsöpörte, mindenütt nagy károkat okozott, ahol átvonult. Ondon 25. Rádkán 40 házat rongált meg a vihar, amely több mint háromnegyed órán át példátlan hevességgel dühöngött. Rád-kán a malom tetőzetét a vihar letépte

és ötven méter távolságra sodorta. Az orkán elvonulása után szilankos jéggel vegyes felhőszakadás következett, amely szintén károkat okozott. Bonyhádról jelentik, hogy ott is hatalmas vihar vonult át villámáslásokkal, jégesővel és felhőszakadással. Az embe-rek a mezokról alig tudták ledél alá

TIMIŞOARA
LUNĂ PARK
8-9.VI.1930.

WIKO BAZAR

BOVRIL

100% legjobb hús, folyé-kony alakban.

Egy tányér forró víz-ben egy kanálka Bo-VRIL tápláló levest ad.

A Bovril sandwichek vajjal legízletesebbek.

Vezérképviselő: AGECO S. A., Bucureşti, Str. Sf. Ionică 9

menekülni. A vihar után a földeken 3 em. vastagságban állott a jégdarab. A gyümölcsösökben minden elpusztult.

Budapest, május 9. Szentendrén teg-nap este hat óra tájban galambtojás nagyságu tíz perces hatalmas jégeres volt. A jégeső után 5 em. vastagságban állott a jég a földeken és az utcákon. Oriási károk vannak a gyümölcsösök-ben és szőlőkben. Vácon ugyanezek ez időtájtban volt nagy jégeső, mely után félórán át félérek voltak az utcák. Vi-harkatasztrófiát jelentenek Rádka és Tállya községekből, ahol a pusztító cik-lon templomtököket és háztököket lesza-kított és százados fákat csavart ki tö-vestől. A ciklon 5 km. hosszúságban és 40 m. szélességben mindent elpusztított.

Négy és félmillió lakosa van Berlinnek

Egy világváros érdekes statisztikája

Berlin, május 9. A német birodalom fővárosának statisztikai hivatala most tette közzé a város tavalyi statisztikai adatait. A statisztika szerint 1929-ben 49 ezer 277 lélekkel gyarapodott a ia-kosság száma és ezzel Berlin összlako-sága 4 millió 346 ezer 437-re emelkedett. 1924 óta az elmúlt évben gyarapodott a házasságok száma is. A rossz gazda-sági viszonyok ellenére 1929-ben 47 ezer 107 házasságot kötöttek, vagyis 1072-vel többet, mint az előző évben. 1924 óta a házasságok statisztikája 7,8 ezre-lekről 10,9 ezrelekre emelkedett. A há-zasságkötések maximuma, amely eddig különösképpen decemberre esett, most 5109 házasság májusban történt.

1929-ben a születések erősen esökentek. 43 ezer 180 élve született gyermek-ről emlékezik meg a statisztika, vagyis 204 gyermekkel kevesebb, mint az előző évben. Esett a törvénytelen szü-letések száma is. A fiúk és leányok kö-zötti számarány 1921 óta megmaradt. Az elmúlt évben ugyanis 100 leányra 105 fiú esett. A halandóságra az 1929-ik hosszú és hideg tél szomorú befolyással volt. Az előző félvé halálozási arány-száma 14,4 ezreléssel megint ugyanaz, mint amilyen kilenc évvel ezelőtt volt. Ettől a rendkívüli eseménytől eltekint-ve azonban Berlinben a halálozási arányszám visszamenőben van. A leg-többen januártól márciusig haltak meg spanyol náthában, tüdőgyulladásban és a légzési szervek egyéb megbetegedé-seiben. A halál okai között emelkedő tendenciát mutat a rákmegbetegedés, ezzel szemben a tüberkulotikusok arányszáma még a rendkívüli viszony-nyok között is esökken. A hideg hóna-pokban Berlin ceesemóhalandósága is erősen emelkedett, körülbelül egy szá-zalékkal lett nagyobb. A halva szület-tek száma valamivel esökcent.

Berlinben az elmúlt évben nem volt nagyobb a bevándorlás, mint a megelő-ző esztendőben. Ezzel szemben a Ber-limből eltávoztak száma sokkal na-gyobb volt, mint azelőtt. Ennek oka a gazdasági konjunktúra fejlődésében keresendő.

20% engedmény a gyári árainkból
május 12-től 26-ig
Minden külön értesítés helyett

Harisnyaház
Calea Regele Ferdinand

29 CLUJ „ELBA” 19
Calea Regele Ferdinand

Mag

London, Association donban ötv sét Leonard alati. A köz tes nemcsak vel foglalko világ zsidósá

Lengyelors országban lott a zsidós és Délkelet szemita hec nyéket vetet tinai arab is zsidóság elle amely az e mélyen megó kat rombolta évtized ujjac ték meg. Nem mine zsidót zat sebesítat Comitée angó gozott a több az irányban, méltó bünteté kártalaníttass akadályozzani ket. A Joint külföldi szerve galatait abban lesztinai zsidó szövetség ren mandatarius b wilestessenek.

Európában a elmúlt évben O rszagra terjed az oroszország esökcentek. A z ban — jöllehet vallási különbs szenvedett mind óta a Joint egy lasztott el, hogs zárd érdekében a nál, akár az ar előját igénybe n töberében Nagy között rendes d dult meg és egy vallás érdekében kormánytól. Or mult évben azon dözések miatt sz szági zsidók azt országai és szibér megteremtésével őket, a szovjetke ért. A szovjetko közö tervei egy A gateurópában szit moszkvai kormán gazdasági politit csak arra jó, hog sággal foglalkozó hangolja.

Kivándó Lengyelországba gazdasági krízis módon érintette. vásárlóképessége kereskedők nagy jutói. A segély-e ták a nyomort me az a meggyőződés csak széles alapon tudná a zsidó lakó megmenteni. Fajd országokban nagy bevándorlási tilalm és Ausztrália a kel ben a kvóta-rendsze ral hajtja végre. törvényt fogadott e rubb az említett or szervezetek számára avatkozni egy mási be de a zsidó töm kétségbeesítő, hogy ból is el kell határo elejtjük ezeket a sr

Magya Az említett ország gyarország és Ro utóbbi években — az szemben — nem timenteket. Amikor szágok egyetemein kók újra megindít klauzusz-propagandá szaszoritották őket a Magyarországon haj

Hogyan él Románia, Oroszország, Magyarország és Lengyelország zsidósága

Az angol Jewish Association jelentése a zsidóság világhelyzetéről

London, május 9. Az angol Jewish Association május 4-én tartotta Londonban ötvennyolcadik évi közgyűlését Leonard G. Montefiore elnöke alatt. A közgyűlés elé terjesztett jelentés nemcsak az angol zsidóság helyzetével foglalkozik, hanem felöleli az egész világ zsidóságának buját-baját.

Az egyetemi heccék

Lengyelországban gazdaságilag, Oroszországban politikailag súlyosan leromlott a zsidóság helyzete. Közép-, Kelet- és Délkelet-Európa egyetemén az antiszemita heccék megint feléledtek. Arányokat vetett az elmúlt évre a palesztinai arab lakosság lazadása az ottani zsidóság ellen. Olyan esemény volt ez, amely az egész világ közvéleményét mélyen megdöbbentette. Zsidó kolóniákat romboltak szét és az utolsó fél-évtized ujjazépítő munkáját semmisítették meg. Nem kevesebb, mint százharminc zsidót mészároltak le és sok százat sebesítettek meg. A Joint Foreign Committee angol csoportja valamint dolgozott a többi zsidó testülettel abban az irányban, hogy a bűnösök vegyék el magukat a büntetésük, hogy az áldozatok kártalanítsanak és hogy a jövőben akadályozzák meg hasonló eseményeket. A Joint az érdekelt zsidó bel- és külföldi szervezeteknek felajánlotta szolgálatát abban az irányban, hogy a palesztinai zsidó közösség érdekei a Népszövetség rendkívüli közgyűlése előtt mandatórius bizottságával méltóan képviseltesse.

Az orosz zsidóság helyzete

Európában a Joint főmunkássága az elmúlt évben Oroszországra és Lengyelországra terjedt ki. A jelentés évében az oroszországi vallásüldözések nem csökkentek. A zsidó vallás Oroszországban — jellehet a törvény nem ismeri vallási különbségeket — sokkal többet szenvedett minden más vallásnál. 1923 óta a Joint egyetlen alkalmat nem mulasztott el, hogy az oroszországi zsidóság érdekében akár a szovjetkormányzatnál, akár az angol kormány intervencióját igénybe ne vette volna. 1929 októberében Nagybritannia és Oroszország között rendes diplomáciai viszony indult meg és ugyanekkor a Joint a zsidó vallás érdekében közvetített az angol kormánynál. Oroszország zsidói az elmúlt évben azonban nemcsak vallásüldözések miatt szenvedtek. Az oroszországi zsidók azt hitték, hogy dél-oroszországi és siberiai gazdasági kolóniák megteremtésével kártalanítani fogják őket, a szovjetrendszer régi zaklatásait. A szovjetkormányzat erre vonatkozó tervei egy Amerikában, mint Nyugat-Európában szimpátiára találtak, de a moszkvai kormány újban olyan mezőgazdasági politikát folytatott, amely csak arra jó, hogy az egész mezőgazdasággal foglalkozó lakosságot maga ellen hangolja.

Kivándorlás Lengyelországból

Lengyelországban az egyre fokozódó gazdasági krízis a zsidókat rendkívüli módon érintette. Mithogy a paraszt vásárlóképesége csökkent, a zsidó kereskedők nagy része a tönk szélére jutott. A segély-egyesületek nem tudták a nyomort megfélemlen enyhíteni és az a meggyőződés vert gyökeret, hogy csak széles alapon nyugvó kivándorlás tudná a zsidó lakosságot az éhínségtől megmenteni. Fajdalom, a tengerentúli országokban nagyon szigorúan veszik a bevándorlási tilalmakat. Északamerika és Ausztrália a kelet-európaiakkal szemben a kvóta-rendszert kegyetlen szigorral hajtja végre. Délafrika is kvótatörvényt fogadott el, amely még szigorubb az említett országokénál. Külföldi szervezetek számára kényes dolog beleavatkozni egy másik ország belső ügyeibe, de a zsidó tömegek helyzete olyan kétségbeesítő, hogy humanitárius okokból is el kell határozni magunkat, hogy eljuttassuk ezeket a srupulusokat.

Magyarország és Románia

Az említett országokkal szemben Magyarország és Románia helyzete az utóbbi években — az előző sötét évekkal szemben — nem mutatott nyugtalan tüneteket. Amikor 1929 őszén ezen országok egyetemén az antiszemita diákok újra megindították a numeruszklauzusz-propagandát, erős kézzel visszaszorították őket a rend korlátai közé. Magyarországon hajlamosság van res-

pektálni a módosított numeruszklauzusz törvényt. Klebelsberg gróf egy nyilatkozatában kijelentette, hogy nem akar mar antizsidó-törvényhozásról tudni Ami Romániát illeti, anélkül, hogy ez az ország akut veszedelmek forrása lenne, még mindig családásokat hoz. A Joint Foreign Committee jelentése sokat remélt Maniu új kormányától, de a remények nem mindenben teljesültek. A Joint minden alkalmat megragadott arra, hogy véleményét közölje a román kormánnyal, amely olyan ígéreteket tett, amik a helyzet javulására nézve elég kecsesgötök. Ezek az ígérek egy tekintetben kategórikusak. A kormány olyan kisebbségi törvényt dolgoztatott ki, amely meg fogja oldani a csatolt részek

állam nélküli polgárainak problémáját. A törvény szövegét nem hozták nyilvánosságra, de a Joint ígéretet kapott arra, hogy az általa előterjesztett véleményeket figyelembe fogják venni.

Az orosz zsidó menekültek

A Joint intervenciós törvény tilalma ellen. Fajdalom, eredménytelenül. Annál eredményesebb volt a bizottságnak az intervenciója a török kormánynál. Törökországból ugyanis az orosz menekültek egy részét ki akarták utasítani. A cionista világszervezettel és az American Jewish Committeevel karöltve a Joint Foreign Committee azon igyekezett, hogy a jemenita zsidókat szorongatott helyze-

Szovjetországban bevezették a rendjeleket és kitüntetések

A kitüntetett pénzajándékot kap és ingyen utazik villamonon, vasuton, hajón

Berlin, május 9. Moszkvából érkező jelentések szerint a népbiztosok tanácsa április 30-án rendeletet adott ki a kitüntetéseknek és rendjeleknek a bevezetéséről. A rendelet szabályozza a kitüntetésekkel járó privilégiumokat is. Ezek szerint a Szovjetunió ép úgy, mint az Unióhoz tartozó egyes köztársaságok kitüntetések adhatnak és pedig ép úgy magánosoknak, mint vállalkozóknak és intézményeknek.

A következő rendjeleket léptették életbe: „Lenin Rendjel”, „Vörös Lobogó”, „Vörös Munkáslobogó”, „Vörös Csillag”. Minden rendjelnek csak egy fokozata van. Ha valaki különös érdemeket szerzett, miután már rendelke-

zett egy kitüntetés felett, ugyanazzal a rendjellel ismét kitüntethető.

A rendjeleket a bal mellen kell hordani. A kitüntetések bizonyos privilégiumokkal járnak. Aki tulajdonosa a szovjetunió egy kitüntetésének, az első kitüntetés alkalmával havi 30 rubel, a továbbiakban havi 25 rubel járadékot kap. Ezeket a járadékokat nem tudják be sem a fizetésbe, sem pedig a nyugdíjba. A kitüntetés tulajdonosának joga van az összes közúti vasutakat (villamosokat, autóbuszokat és lövönatokat) díjtalanul igénybe venni, azonnali évente kétszer ingyen utazhat a szovjet vasutain és hajóin.

Aki három, vagy annál több kitüntetés fölött rendelkezik, a vasutakat és a hajókat is korlátlanul veheti igénybe. A kitüntetett személyek gyermekeit olyan feltételekkel veszik fel az iskolákba, mint a munkásokét, abban az esetben, ha az illető nem fizikai munkás. Ha a kitüntetett mezőgazdasági szövetkezetbe lép be, olybá veszik, mint a szegény parasztot. A kitüntetett szovjet polgár számíthat arra, hogy 6000 rubelnyi adómentes létminimumot szerezhet az államban.

Bírói ítélet alapján — ha a kitüntetett becsületbe vágó bűnt követ el, vagy ha kötelességeit elhanyagolja, a rendjelektől meg lehet fosztani.

Uj választás lesz Nagyváradon

a temesvári tartományfőnökség szenzációs döntése

Timisoara-Temesvár, május 9. Tegnap foglalkozott a bánági miniszteri igazgatóság revíziós bizottsága a nagyváradai liberális és nemzeti pártok tanács-választása ellen beadott kontesztációjával. Mint ismeretes, a liberálisok a következő indokok alapján kérték a választás megsemmisítését: A nagyváradai választópolgárok közel a fele nem váltotta ki szavazóigazolványát, még pedig azért, — mondják a liberálisok, — mert a kommunisták megfélemlítették a közönséget.

A kommunisták — folytatja a liberális kontesztáció — nagymennyiségű röp

edülakkal árasztották el a várost. A 12-ik választási kerület elnöke a kormánypárt javára visszaéléseket követett el. A tegnapi — immár második — tárgyaláson a liberális pártot senki sem képviselte. A kormánypárt képviselőiben Lázár Aurél dr. beszélt. Kérte a liberális kontesztáció elvetését. A kommunisták mandátumait meg kell semmisíteni. Nagy beszédében körülbelül ezeket mondta: Nagyváradot meg kell védeni a kommunistáktól. A politikának nem szabad szocialista osztályharc utjaira terelődnie. Már csak azért is a kormánypárt álláspontjának kell, hogy a bizottság helyt adjon, mert a várost

meg kell kimélnie az újabb választási izgalmaktól. Az új választás csak a kommunista propagandának kedvezne. Kijelentette Lázár dr., hogy még borzad a legutóbbi temesvári választás eredményétől. Nagy Hugó dr. a kontesztáció és Lázár érveinek elutasítását kérte a munkásság képviselőitől. Ullmann Sándor ugyancsak a munkásság képviselőitől beszélt. Azt mondja, hogy Lázár dr. érdemeit akar szerezni, mert hiszen a kolozsvári kommunista pár alkalmával, mint védő, egészen más elveket vallott. A bizottság több tanut hallgatott ki. Megállapították, hogy a munkásság 4000 röpecédulát készített s ebből is elkoboztak ezret. Tanukat hallgattak ki, akik azt vallották, hogy a szavazók közömbösségből nem éltek törvényes jogaikkal. Másfél óras tanácskozás után a bíróság részben helyt adott a kontesztációnak, megsemmisítette a választást és új választási terminus kiírására kérte föl a belügyminisztériumot. A bizottság bizonyítottan vette, hogy egyrészt terror tartotta vissza a szavazókat, másrészt, hogy a szavazás nem volt titkos, mert a szavazócédulákat nem semmisítették meg, hanem a törvényszék idézéseknél újból felhasználta.

Angol arany Franciaországba. Párisból jelentik: Londonból az elmúlt héten nagyobb aranyzállományok érkeztek Párisba. Az első szállítmány értéke félmillió font sterling volt, a második egymillió. Párisban a pénzpiac tartózkodó helyzete következtében 3 százalékra emelkedett a napipénz. A napipénz állítólag föl fog szökni 5 százalékra és pedig rövid időn belül.

Meghosszabbították az angol export-hiteleket. Berlinből jelentik: Az angol alsóház második olvasásában elfogadta a külkereskedelmi törvényt, amely 1935 május 31-ig hosszabbítja meg az angol exporthitelt. A konzervatív párt arra hívta fel a kormányt, hogy az Oroszország felé irányított áruk biztosítása körül óvatosságot tanúsítson. A konzervatívok rámutatnak arra, hogy Németország megszorítja az orosz áruhitelt.

Hotel Luvru

București, Strada Carol No. 4.
(a központi postával szemben.)

Szép világos szobák 100 lejtől feljebb. Hónapos szobák nagyon olcsó árban. Utazó urak kedvezményben részesülnek.

VRIL

bb hús, folyé-
ban.

er forró viz-
análka Bo-
ló levest ad.

sandwiches
zietesebbek.

elet: AGECO
rești, Str. Sf.

utan a földet 3
lőtt a jégdarab. A
inden elpusztult.

Szentendrén teg-
ában galambtojás
hatalmas jégverés
5 cm vastagságban
és az utcákon
k a gyümölcsösök-
áron ugyancsak ez
jégeső, mely után
oltak az utcák. Vi-
ntenek Radka és
ahol a pusztító cik-
k háztetőket lesza-
kat esavart ki tö-
m. hosszúságban és
indent elpusztított.

millió lakósa linnek

ekes statisztikája

nemet birodalom
kai hivatala most
avalyi statisztikai
a szerint 1929-ben
gyarapodott a la-
Berlin összlakos-
437-re emelkedett.
vben gyarapodott
s. A rossz gazda-
1929-ben 47 ezer
tek, vagyis 1072-
előző évben. 1924
stisztikája 7,8 ezre-
melkedett. A há-
ma, amely eddig
erre esett, most
n történt.

erősen eszken-
ülettett gyermek-
stisztika, vagyis
bből, mint az
örvénytelen szü-
k és leányok kö-
ta megmaradt.
nis 100 leányra
ságra az 1929-ik
nuru befolyással
alálózási arány-
negint ugyanaz,
vel ezelőtt volt.
nyától eltekint-
a halálzási
en van. A leg-
sig haitak meg
gyulladásban és
megbetegedé-
berkulotikusok
ndkivüli viszo-
A hűség hóna-
halandósága is
belül egy szá-
halva szület-
kkent.

ben nem volt
mint a megelő-
mben a Ber-
na sokkal na-
Ennek oka a
fejlődésben

19

Tigareanu kormánybiztos nyilatkozata az Uj Keletnek az újabb resicai leépítésekkel kapcsolatban

A kormánybiztos szerint a Zsilvölgyében lévő állapotok szanálására lehet kielégítő megoldást találni. Resicán a „harmadik” leépítései tartanak

Timisoara-Temesvár, május 9. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Rövid telefonjelentés alapján beszámolt az Uj Kelet arról, hogy az U. D. R. resicai üzeméi május elsejével 243 tisztviselőt, illetőleg munkást bocsájtottak el. Ez az újabb leépítési akció az egész Bánátban kétségbeesést váltott ki. 243 család egzisztenciájának tönkremenetele a gazdaságáról híres Bánátban is a krónikus nyomorúság s a munkanélküliség rémét idézte fel.

Jelentettük azt is, hogy az új elbocsájtásokkal kapcsolatban Tigareanu Livius, a délromániai bányai gyárüzemek kormánybiztosa intervencióra készül Maniu miniszterelnöknel, aki előtt részletesen fogja feltárni azt a kétségbeesítő helyzetet, mely az új elbocsájtásokkal kapcsolatban egy esomó egzisztenciára hárul. Ebből az alkalomból az Uj Kelet munkatársa felkereste Tigareanu kormánybiztos, hogy tőle azokról az alapelvekről informálódjék, amelyek a kormánybiztos intervenciójával kapcsolatban vezeték. Az Uj Kelet munkatársának, hozzáintézett kérdéseivel kapcsolatban, Tigareanu dr. a következő felvilágosítást adta:

Alaptalanok a zsilvölgyi rémhírek

— Két nappal ezelőtt tértem vissza első inspekciós utamról, amelyet a resicai üzemeknél s a Zsilvölgyében tettem. Szemben minden főzsjáron forgó rémhírel, mindenütt munkászerető munkásokkal találkoztam, akik semmi egyebet nem akarnak, mint munkát és kenyeret. Ha ezt biztosítjuk számukra, akkor elesik minden forradalmi megmozdulás veszélye. Május elsején kint jártam a Zsilvölgyében, mely alkalommal sikerült az ottani munkásság minden baját és panaszát megismerni és kivizsgálni. Tagadhatatlan, hogy súlyos, generális természetű gazdasági bajok vannak jelen a Zsilvölgyében, de ettől eltekintve, nem hinném, hogy az általánosan szociális vonatkozású problémákban ne lehetne valamilyen kielégítő megoldást találni.

A resicai üzemek „bizonyos érvei”

A resicai műveknél történt tisztviselőelbocsájtásokkal kapcsolatban a következő információt adta munkatársunknak Tigareanu kormánybiztos:

— A tisztviselőelbocsájtásokkal kapcsolatban, sajnos, nem tehetek felelős nyilatkozatokat mindaddig, amíg az ügyet nem referáltam el Maniu miniszterelnöknek. Azt elismerem, hogy a tisztviselőleépítéssel kapcsolatban rengeteg család jut szomorú helyzetbe, de ezzel szemben az üzemek bizonyos érveit is figyelembe kell venni. Holnap különben Bukarestbe utazom és Maniu miniszterelnök előtt teendő referációm alapján a legilletékesebb tényezők foglalkoznak a kérdéssel foglalkozni.

Eddig szól Tigareanu dr. kormánybiztos nyilatkozata. A nyilatkozat optimisztikus kitételei arra engednek következtetni, hogy a kormánybiztosnak a Zsilvölgyére vonatkozó kijelentései

javulást ígérnek be a zsilvölgyi állapotok szörnyű káoszában. Kevésbé biztató a kormánybiztos nyilatkozata a resicai leépítésre vonatkozólag s mintegy azt engedik sejtetni, hogy egy harmadik leépítés bekövetkezése rövidesen újabb egzisztenciák tönkretételére vezethet. Ha pedig ez megtörténik, akkor a bányászat gazdasági helyzetben nem-hogy javulás fog beállni, hanem egyenesen a tönk szélére sodródik. A bányászat közvélemény szerint mindenesetre helyesebb dolog volna kifizetésű tisztviselők elbocsájtása helyett a resicai művek bukaresti központját leépíteni, amire igazán semmi szükség nincsen s amely semmi egyébbe nem való, mint-hogy egy esomó vezérigazgatót, igazgatót, vezérfelügyelőt stb havi 20—30 ezer lej gázsikban részesítsenek.

Elkerülhetetlen a román-német vámháború

A román kormány visszarendelte a berlini román delegáció vezetőjét és a gazdasági tárgyalásokat csak Bukarestben hajlandó folytatni

Bucuresti-Bukarest, május 9. A román-német gazdasági tárgyalásokkal kapcsolatban ellentétek annyira kiéleződtek, hogy a tárgyalások teljes megszakítása következett be, aminek ebben a pillanatban beláthatatlan gazdasági következményei lehetnek és a román-német vámháború bekövetkezését vonhatja maga után.

A román kormány ma táviratilag visszarendelte a Berlinben tartózkodó dr. Antipát, aki a román bizottság vezetője volt a külkereskedelmi tárgyalásoknál és bejelentette a német kormány-

nál, hogy a további tárgyalásokat csak Bukarestben hajlandó a román kormány folytatni. Amennyiben ezt német kormány nem hajlandó akeptálni, a román kormány megszakítottknak tekinti a tárgyalásokat és e hó 15-ével, amint erről különben már tegnap beszámoltunk, életbelépteti a német árukkal szemben a maximális vámtarifákat, ami egyet jelent a német cikke bojkottjával.

Gazdasági körök véleménye szerint ezek szerint a román-német vámháború elkerülhetetlen.

A tábla is felmentette a dévai mészároslegényt,

aki szerelmesével borzalmak kettős öngyilkossági kísérletet követett el

Cluj-Kolozsvár, május 9. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Skolea Farkas, a dévai szerelmi tragédia hőse lehorgasztott sápadt fővel, megtörtén lép a tárgyalóterembe. Tekintetéből visszatükröződik feldúlt lelkiállapota. Leül a vádlottak padjára és beburkolozik komor gondolatának ködfátyolos takarójába.

Kezdetét veszi a tárgyalás. Felolvassák a vádiratot, amelyből lassu tempóban kibontakoznak a dévai szerelmi dráma kontúrjai.

Az elmúlt év őszen történt. Skolea Farkas mészároslegény beleszeretett főnökének leányába, Zoika Viktoriába. A szerelmi vonzalmak egyre erősebb gyökeret vertek a fiatalokban és elhatározzák, hogy egymásé lesznek. A szülők azonban hallani sem akartak a házasságról. Skolea Farkas kénytelen kilépni az öreg Zoika üzletéből és egy másik dévai mészárosnál keres alkalmazást. Titokban azonban csaknem minden nap találkozunk a szerelmesek. Csakhamar tudomást szereznek arról a leány szülei is és megtiltják leányuknak a fiuval való érintkezést. Ha ellenkezik a szülők megmáshíthatatlan akaratával úgy ki-tagadják a családból.

A fiatalok végső elkeseredésükben, öngyilkosságra határozzák el magukat. Skolea Farkas flóbert pisztolyt vásá-

rol. A mészároslegény és a fiatal leány kimennek a strand melletti erdőszélig, hogy végrehajtsák végzetes elhatározásukat. Az erdő szélén, néhány lépésre a Marostól egymás mellé fekszik a két szerelmes. A mészároslegény előveszi pisztolyát, és azt a leány ball haláltekához illeszti. Eldördül a fegyver, a golyó azonban megakad a leány koponyacsontjában. Zoika Viktoria nem halt meg. A mészároslegény újra megragadja a rozsdás fegyvert, de nem képes magával végezni, mert a flóbert másodszor egyáltalán nem sült el. Hiába erőlködik, csodított mond az öngyilkosjelöltek minden próbálkozása. A leány fejéből esőndesen szivárog a vér, de él. A mészároslegény végső elkeseredésében előrántja bicskáját és össze-vissza szurja magát. Súlyos sebeket ejt magán, a kés tüdejébe fúródik, elveszti eszméletét... De továbbra is él.

A golyó általi sebből vérző leány, nagy fájdalommal ellenére talpra áll és éleszteni kezdi az eszméletlen állapotban fekvő mészároslegényt. A fiu csakhamar visszanyeri eszméletét és a leány támogatása mellett az alig pár lépésre hőkölő Maroshoz támogatva a két öngyilkosjelölt. Elhatározzák, hogy a Marosba ölik magukat.

A véres szerelmi dráma tovább pe-

A nők intim testápolása

Nem olyan könnyű a női intim területéhez megfelelő fertőtlenítő szert találni. Valóban itt sokkal inkább szükséges a helyi fertőtlenítés, mint bármilyen más helyen. Nemesak tisztaság kérdése, hanem a testi jó-érzésé, az óv-higiéniáé, sőt gyakran az általános egészsége...

Másrészlől hatástalan vagy irritáló szer használata súlyos következményekkel járhat.

Valóban, melyik nő ajánlhatná barátjának a megfelelő szert, a szokásos borsavon kívül, amely igaz, hogy nem igaz, de viszont teljesen hatástalan is; vagy a hírhedt szublimáté, amelynek használata annyira elterjedt, helyes adagolása azonban többnyire nehéz és hatása mindenkor többé kevésbé maró?

Ezért igyekezzünk az érdekeltek figyelmét felhívni a Gyraldose nevű szerre, vízben oldható pirulák formájában, melynek mikroba ölo, szagtalanító és edző hatása valóban feltűnő.

Gyraldose új szer, amelynek főalkatrészei: az acidum, thymicum, a trioximetilin és aluminium sulfat. Elég, ha egy kanáljait egy liter vízben oldunk fel és olyan kitűnő öblítőszer nyerünk, amely nemesak fertőtlenítő és összehúzó, de folyást, dörzsöléseket, kiütéseket stb. gyógyító hatásánál fogva is kitűnő.

Dr. DALCHE kórházi orvos (Franciaország).

Gyraldose kapható minden gyógyszerárban és droguériában.

reg...

A súlyosan megsérült szerelmesek a Maros habjai közé vetik magukat. A víz mintegy kétszáz méterig sodorja de csakhamar partra veti őket.

Néhány óra perog le. Mire a járőrelők rájuk bukkantak, a leány már csakugyan halott volt, a mészároslegény pedig eszméletlen állapotban a halott leány mellett feküdt.

Skolea Farkast bezsállították a dévai kórházba, ahol hosszu hetekig feküdt orvosi kezelés alatt. Amikor felgyógyult életveszélyes sebeiből, a dévai ügyész-ség emberölés címén bünyügyi eljárás indított meg ellene. A dévai törvényszék néhány hónappal ezelőtt tárgyalta Skolea Farkas bünyűjét és az orvosi szakértők véleménye, valamint a lefolytatott vizsgálat alapján, a törvényszék megállapította, hogy Zoika Viktoria halálát nem a revolverlövés, hanem a fuladás idézte elő és ezért Skolea Farkast felmentette a vád és annak következményei alól. Az ügyész azonban felebezést jelentett be a felmentő ítélet ellen és így került a dévai szerelmi dráma a kolozsvári tábla elé. A tábla delélti tárgyalásán megállapította, hogy Skolea Farkas ellen emelt emberölési vád nélkülöz minden alapot és így a tábla helybenhagyta a dévai törvényszék felmentő ítéletét. Miután az ügyész megnyugodott az ítéletben, az jogerősnek tekintethető.

— Az eszt tudományos társaság a magyar kultuszminiszter és a magyar tudományos élet több tagját tiszteletbeli taggá választotta. Budapestről jelentük: Az eszt tudományos társaság Klebelsberg Kunó közoktatásügyi minisztert, Gombos Zoltán és Szinyei József egyetemi tanárokat tiszteletbeli tagjaivá választotta. Klebelsberg kultuszminiszter esztörtökön a tartui egyetemet tekintette meg, ahol a filozófiai fakultás tiszteletbeli doktorává választották.

Kun Mátyás Fia

Ö T V E N É V E

HELYEZTE AT APAM Debrecenből Kolozsvárra üzletét. Előbb a Kandia-utcában, 47 éve mai helyén, Cal. Victoriei 2 alatt áll fenn az ország legrégibb acéláru és látszerész szaküzlete. Mindig megbízható, jó minőségű árut adott és jó munkát végzett, ezáltal nevének tiszteletet és becsületet szerzett.

Huszonöt éve elhalt apám példáját követem. — és hogy vevőköröm tizezrei között számosan évtizedek óta tisztelnek meg bizalmukkal; hogy nehéz gazdasági válságok dacára vezőköröm nem apad, hanem növekszik, — ebből következtetem, miszerint nekem is sikerült jó nevet szereznem.

Jó hírnevem fentartását sohasem fogom elhanyagolni.

Az egészség a legdrágább kincs és ennek a megszerzése és megtartása a paptamási-i

LITHYNIA

Ásványvíz rendszeres ivása által érhető el. Kapható mindenütt! Főlerakat: MOSA FERENC Cluj, Strada Avram Iancu 18.

SCHÜCK

orthodox flu internátus BUDAPEST, VII., Kertész-utca 33.

A JUVÉ tanévre kibővített arányokban nyílik meg. Az összes elemi és középiskolák közelében. Szeretetteljes gondosság! Idegen nyelvek! Orvosi felügyelet! Naponta ötszöri hő étkészés! Méltányos díjak! Külön számla nincs! Folyó tanévben félbentlakók még elfogadtnak

! „TSUVÁTÉNU”!

Ceiróth- és Ceiré-Mizráchi!

A zsidó ügy a ti választotokra is vár

תשובתנו

Szombat, 1930 május 10.

Eleve mené

Ujra kiélt

London, május 9. szerint Indiában tört. Több város tennék. Ujabb Sholapurban a töt és holttesteit te le és aztán gépkocsik vannak mozgolódások el

Tizenöt besítt

London, május Bombayba érkezett újabb véres zava Az összejöttkönye Haidarabad-Bon lon fekvő Shola alkoholisták önkén nacionalista hind közö rendőrséget madták. A karha a csoportok tömeg teglálkkal, botokkal verlévésekkel töm kely számu rende vid néhány pere rendőr halottja és sebesültje volt a d nak s ekkor a karha le a támadókra.

A hiduk körül a zenitén azonnal mint száz súlyos Később tíz élet színtén belehalt a tében szent

A zavargás idejé Kentések nagyobb pontjain hat rendőr mat, angol alattvaló a törvényszék épü Ezek a csoportok pá ben szintén megütö mal s ennek során tüzharc folyt le, m ségei még nem isme igen kritikus és a z dalmi jellegű öltött

Az eur

London, május 9. szerint a kongresszus a karhatalom között ban tovább folytató ra a helyzet annyira hogy asszonyaikat és lönvonatokra tették a dífották a tengerpar felé.

Az európaiak a fot dözések elől pániksz A kiállott izalmak a et igen megviselték olyan, aki összerügg tudná mondani, hogy történt s a legtöbben tatják, hogy az utóbi a borzalmak napja v

Elevenen m

Sholapurban csakne ag részt vett a zava onalisták több moha töttek. Később a rend tömeg három mohan enen megégeteti. Or közápor és a lövöldöz

Nem maradt a egyetlen sértelet

A kerületi főpökség h a ködöbasoktól súlyos últ a kórházba. A s megközelíti az ötszáz A menekültek vonat ozott csapatszállító M yeken lovasság és p helyzete utazott Shola ok kivagonirozása ren a gépjárműves osztó a zavargók ellen és át

Máramaros

A város legszebb helyén e nyíló nagy jövedelmű em üzlethelyiséggel és nagyon — esetleg egy beköltözhe ládi okok miatt olesón elő ágositással szolgál dr. Szék véd Sighete

Tavaszi

ZSIDO KÖZÉLET

Az Ezra Zsidó Főiskolai Hallgatók és Intellektuelek Egyesülete e heti rendes taggyűlését folyó hó 10-én, délután 3 órakor tartja. Előadó dr. Herskovits Ferenc.

Dr. Weiszburg Chajim előadása a WIZO-ban. A WIZO keddi teadélutánján dr. Weiszburg Chajim tartott előadást „A zsidó nő történelmi jelentőségéről”. A zsidó nő ősei predestináltak egy történelmi hivatás betöltésére. Már az ókorban is olyan jelentős szerepet töltött be népének életében, melyet más ókori népek női nem mutathatnak fel. Es végig az egész zsidó történelmen találkoznak nagyszerű nőkkel, akik hősek és akik mindig bátor mártír társai a férfiaknak és hitükért maguk, sőt gyermekeik életét is feláldozták. Ezek a nagy hősnők nem haltak meg hiába, a bennük rejlő erő átöröklődött a mai hősnőnkre, a chalucákra, akik halálmegegyezéssel, lankadatlan szívóssággal vívják a harcot az ősi rögön, vállalkoznak és nem riadnak vissza semmi akadálytól, a legnehezebb földmunkát, lemondva a szépségről és más hűségéről, hogy az eszmét, a zsidó nemzeti eszmét, amelyet egész lélekkel átérzenek, előbbre vigyék. A zsidó népek éni kell, történelmi hivatása van a földön s hogy elhessük, ez legnagyobb mértékben a zsidó nőtől függ. Ki kell emelkednie a zsidó nőnek, ha nagyon nehéz is a megszokott kényelmes és széteső helyzetből, ragadja meg erős kézzel a neki kínálkozó szent alkalmat, hogy méltó lehesen őseire és a jelenkor hőseire, a chalucákra.

A. Horovitz nagyszabeni főrabbi jubileuma. Az elmúlt napokban zajlott le impozáns keretek között A. Horovitz nagyszabeni főrabbi áldásos működésének negyven éves jubileumi ünnepélye. A jubileumi ünnepély vasárnap délelőtt a nagyszabeni hitközség templomában vette kezdetét. A jubiláló főrabbit küldöttség hívta meg az ünnepélyre és amikor a templomba lépett, hívei lelkes ünneplésben részesítették. A főrabbit Lukács Aladár hitközségi elnök üdvözölte, aki beszédében méltatta Horovitz főrabbi nagy érdemeit és négy évtizedes működését. A „Chevra Kadisa” nevében Mandel Markusz, a Nöegylet nevében dr. Neumann Vilmos, a brassói hitközség nevében Héber beszédében A. L. Stern rabbi üdvözölte a jubilálót. Dr. Neumann a Nöegylet elnöke Mátyás Róza asszony ez alkalomra írt német verset nyújtotta át a főrabbinak. A jubiláló főrabbi mélyen meghatva mondott köszönetet a meleg ünneplesekért és mélyen szántó beszédében Isten áldását kérte a hitközségre. Este fényes bankett volt a hitközségi iskola nagytermében. A bankettre megérkezett dr. Krausz József dícsőszentmártoni főrabbi is, akit megjelenésekor meleg ünnepélyben részesítettek. A felköszöntök sorát Lukács Aladár hitközségi elnök nyitotta meg. Mandel Markusz a Chevra Kadisa elnöke roppant szellemes és tanulmányos citátumokkal fűszerezett beszédében elvitte a jubilálót. Mély hatást gyakorolt a díszes bankett résztvevőire dr. Krausz József főrabbi költői lendületű beszéde. Dr. Ritter és dr. Bárony, valamint A. L. Stern brassói vendégek felköszöntője után a jubiláló Horovitz főrabbi emlékedett szólásra, aki gyönyörűen felépített beszédében válaszolt a felköszöntőkre.

Megalakult az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség nagykarolyi helyi csoportja. Impozáns, ünnepélyes keretek között alakult meg április 20-án, vasárnap az E. Zs. N. Sz. nagykarolyi helyi csoportja. Az alakuló közgyűlést, amelyen közel háromszáz ember jelent meg, dr. Fehér Ferenc ügyvéd, a nagykarolyi cionista mozgalom megteremtője nyitotta meg lendületes beszéddel. Ráth Efraim, az országos Mizrahi főtitkára, a Zs. N. Sz. központi kiküldöttjeként nagyszabású, határozatos beszéd keretében vázolta a közgyűlés előtt a Zsidó Nemzeti Mozgalom célkitűzéseit Palesztinában és a Galutban. Történelmi visszapillantást vetett a cionizmus különböző fázisaira és ramutatót arra a hősi műre, amely szemünk előtt, napjainkban folyik: a palesztinai országépítés korszakalkotó nagy munkájára, amelyből minden zsidónak egyformán ki kell vennie a részét. Örömeink ad kifejezést afelől, hogy végre a nagykarolyi zsidóság is megértette az idők szavát és bele öhajjt kapcsolódni a zsidó nemzeti mozgalomba. Reméli, hogy a most alakuló munka terén elért eredményei révén méltó helyet fog elfoglalni az E. Zs. N. Sz. többi helyi csoportjai között. A zajos tetszési fogadott beszéd igen

mély hatást gyakorolt a jelenlévőkre. Az egybegyűltek aztán egyhangú lelkesedéssel kimondták a Zsidó Nemzeti Szövetség nagykarolyi helyi csoportjának megalakulását, amelynek elén a következő vezetőséget választották meg: ügyvezető elnök dr. Fehér Ferenc, elnöki tanácsstagok Reiter Adolf, Brichta Miksa, Spitz Rudolf, dr. Rosenthal Sa-

muel és Kauffman Lajos, Keren Kajem-biztos Róth Emil, pénztárnok Sarkadi Ignác, ellenőrök Singer Mór és Panneth Ernő, titkár Fried Geza. A cionista ifjúsági egyesületek nevében Jiger Lajos üdvözölte a megalakult helyi csoportot, amelynek működése elé cionista körökben nagy várakozással tekintenek.

KÖZGAZDASÁG

Másfélmilliárd lej összegű biztosítási állománnyal a Generala Biztosító Társaság vezet Romániában

A Generala Biztosító Társaság 1930. április 30-án tartotta meg 1929. üzleti évi, 52-ik rendes közgyűlést. Az intézet mérlegbe való egyszerű betekintés is eléggé megvilágítja ennek a hatalmas vállalatnak szolid megalapozottságát. Az aktívák között szerepelnek: Lei 169.820.266.95 összegben az ország minden jelentősebb városában levő ingatlanok, köztük a Bukarestben, Calea Victoriei 100. szám alatt befejezéséhez közeledő gyönyörű palota; 97.433.239 lej összegben értékpapírok, amelyek között jelentékeny pakett 1922. évi rentapapír font sterlingben és 1929. évi stabilizációs kölcsönkötvény dollárban. Jelzálogkölcsönök címén 114.144.653.54 lej szerepel a mérlegben, míg a kasszában és bankoknál rendelkezésre álló készpénz összege 82.066.413.48 lej, ily

módon egyesítve a kihelyezett tőkék biztonságát a legteljesebb mobilitással. A passzívák között az alapszabályszerű tartalékalap meghaladja a 28.000.000 lejt, úgy, hogy többet tesz ki az 50 millió lej alapötke felénél; az intézet egyéb saját tartalékai körülbelül 15 millió lejt tesznek ki, amelyekhez járulnak még a technikai tartalékok, több mint 242.000.000 lej, valamint a külföldi viszontbiztosítók tartalékai több mint 132 millió lej összegben, amelyek visszamaradtak a Társaság örizetében. Jelentős hasznára a nemzetgazdaságnak. Az érvényben levő életbiztosítások összege meghaladja a másfélmilliárd lejt s ezzel a hatalmas összeggel a Generala a belföldi biztosítási vállalatok élére került. Az életbiztosításoknak ez a nagy tömege bizonyítéka annak az abszolút bizalomnak is, amelynek az

intézet örvend a közönség részéről, amelynek alapítása óta, kártérítés címen 1.250.000.000 lejt meghaladó összeget fizetett ki. A közgyűlés részvényenként 200 lej osztalék fizetését határozta el, amely a törvényes illeték levonásával 1930. május 2-iki kezdettel körül kifizetésre.

Alkotmányellenesnek tartják az új szeszadó-törvényt

Csak a mezőgazdasági szeszgyár, amely 150 hektár saját földdel rendelkezik. Az ipari- és mezőgazdasági szeszgyárak külön küldöttségben igyekeznek rabolni a minisztert a tervezet módosítására

Bucuresti-Bukarest, május 9. Az új szeszadótörvényről most már végleg lehullott a lepel. Kiderült, hogy azok a hírek, amelyek a szeszadótörvény kedvező intézkedéseiről eddig elterjedtek, csak a kísérleti ballon szerepét töltötték be. A csupasz valóság az, hogy a törvényben semmi különösebb kedvezmény nincs, sőt egyes rendelkezései még a régi szeszadótörvénynél is szigorubbak.

Mindössze annyi kedvezmény van a törvényben, — erről különben már hírt adtunk — hogy az aromatiszási kényszer megszünteti és a higitási arányt megjavítja és hogy a regionális depó szerepét a nagykereskedőkre ruházza át. Ellenére az eddig elterjedt híreknek a jövőben is finomíthat szeszt bármelyik szeszgyár, ha e célra három speciális finomító készüléket installál be. Ezek a készülékek azonban olyan drágák, hogy a szeszgyárak közül csak páran állíthatják be. Nagy hibája a törvénynek, hogy a feketeszesz gyártásának megszüntetését nem teszi lehetővé.

A mezőgazdasági szeszgyárakra vonatkozó rendelkezése egyenesen katasztrófilis.

Kimondja, hogy csak azok a gyárak mezőgazdasági szeszgyárak, amelyek százötven hektár saját területtel rendelkeznek és csak saját termelésüket dolgozzák fel. Amelyik mezőgazdasági szeszgyár nincs birtokában ezeknek a követelményeknek, annak a mezőgazdasági jellege automatikusan megszűnik. Rendkívül súlyos a keresztségokat rendszabályozó része, amely a regáti rendszert kiterjeszti Erdélyre is és kimondja, hogy keresztségügyi jogokat jövőben csak a községek kapnak és a községek a keresztségügyi árlejtés útján adhatják bérbe. A keresztségügyi adminisztrációját a tanító, pap és a bíró végzik.

A rum- és likörgyárosoknak megengedi ugyan, hogy a rum- és likörgyártmányokat ezután gabonaszeszből készíthessék, azonban kiköti, hogy külön helyiségben kell a bor és külön helyiségben kell a gabonaszeszből készült italneműket tartani. Ez a rendelkezés rendkívül nagy kiadásokkal jár és majdnem kérésztülvihető. Így a látszólagos kedvezmény újabb terheket jelent.

A mezőgazdasági szeszgyárosok bukaresti értekezletükön részletesen foglalkoztak a szeszadótörvénynek a mezőgazdasági szeszgyárakra vonatkozó rendelkezésével. Megállapították, hogy a speciális raffináló készülékek beszerzése olyan terheket zúdít a nyakukba, amelyet elviselni képtelenek. Az új törvénytervezet, ahelyett, hogy kiterjesztené jogaikat, megfosztja eddigi szerzett jogaiktól és ellentétben áll az 1881-iki törvénnyel, éppen ezért a törvénytervezet alkotmányellenesnek deklarálták. Elhatározták, hogy a Consiliul Legislativot kéri fel arra, hogy a törvény alkotmányellenes rendelkezései miatt emelje fel tiltakozó szavát.

Az ipari, mezőgazdasági szeszgyárak és sörgyárak tulajdonosai állandó permanenciában vannak. Ma külön-külön keresik fel a pénzügyminisztert, hogy a törvénytervezet visszavonását, vagy a sérelmes szakaszok módosítását kiközölkéjék. Gazdasági körökben általános a vélemény, hogy az új szeszadótörvény a szöllőtermelők fölényes győzelmét jelenti.

Európai textilárak bojkottja. Párisból jelentik: A francia kereskedelmi kamarák átiratot kaptak Delhi textilgyárosainak szövetségétől, hogy további rendelkezésig ne küldjön árut Indiába. Ha mégis küldenek, akkor az árut nem fogják átvenni. Indiában tehát nemesak angol árut bojkottálnak, hanem minden európai textilt.

Estek a rézkartell-árak. Newyorkból jelentik: Az amerikai rézkartell a réz hivatalos árát 13.30 dollárcentben állapította meg, a belföldi árakat pedig 13 centre mérsékelte. A hivatalos árak esőkenése következtében a német „Elektrolytkupfervereinigung” szintén leszállította árait.

Phönix

Életbiztosító Társaság

Alapított 1882. évben.

Központi vezérigazgatóság: WIEN

Romániai igazgatóság: Bucuresti, Bulev. Elisabeta No. 10.

Erdélyrészi Ellenőrző Iroda: Cluj, Str. Nicolae Iorga 16.

A társaság működési területe: Ausztria, Belgium, Bulgária, Csehszlovákia, Egyiptom, Franciaország, Görögország, Hollandia, Jugoszlávia, Lengyelország, Magyarország, Németország, Olaszország, Palesztina, Románia, Spanyolország, Tunisz, Törökország.

A társaság fejlődését az utóbbi 20 évben a következő számok mutatják:

É v	Biztosítási állomány	Díjbevétel	Biztonsági alapok
1913	K 224,887.549.—K	9,733.268.07K	60,502.808.81
1924	S 430,944.943.—S	27,541.688.77S	53,051.954.77
1925	" 655,028.355.—"	37,693.246.18"	77,037.672.54
1926	" 1.079,703.694.—"	49,481.752.88"	149,308.416.44
1927	" 1.399,431.738.—"	63,691.607.36"	192,368.487.51
1928	" 1.787,935.715.—"	85,477.026.47"	242,111.271.97

1929 év végével a biztosítási állomány több mint két milliárd schillinget a díjbevétel pedig közel száztizsmillió schillinget tett ki.

A „Phönix”

kedvezményes szerződést kötött a K. K. L. jeruzsálemi főirodájával, a Makkabi Világszövetséggel, a Mizrahi több országos szervezetével, a Wizo zsidó nők világszövetségével és még több nagy zsidó testülettel.

Vezérügynökségek: Arad, Braşov, Bucureşti, Cluj, Cernăuţi, Chişinău, Medias, Oradea, Sătmăr, Sibiu, Târgu-Mureş, Timişoara.

Gyermek, járadék és nyugdíjbiztosítás: Legmodernebb kombinációk és méltányos díjtételek az életbiztosítás minden ágában. A vezérügynökségek díjtalanul adnak pontos kalkulációt és mindennemű felvilágosítást biztosítási ügyekben.

zweig Cluj
könyvek
mentaleszek
Gyári árak!
LIZA
VRE
Cluj
mel

Színház—Művészet

A halál kimenőt kap

— egy olasz drámában, ami a legnagyobb sikere volt az idei színházi szezonnak a Broadwayn

Newyork, május 9. Az idei legemlékezetesebb kasszasiker Alberto Casella olasz író szindarabjához fűződik, amelyet angol színpadra Walter Ferris alkalmazott. Az olasz szerző bizarr témát dolgozott fel. A halál háromnapos kimenőt kap művében. Elmegy az élők közé. („Death takes a Holiday.”) Ünneppont vesz, az élők közé vegyül, résztvesz örömeikben. Fantasztikus mese, mely végül szimbolikus jelentőséggel zárul.

A kegyetlen kaszás tudni akarja, hogy ez a világ mi jót nyújt a halandóknak. Harom napra a halál is élőlényé változik. felfedező-utat tesz, kikémleli az élők titkait, azt a nagy misztériumot, az életösztönt tanulmányozza, mely mindnyájunk eselkedeteinek a motorja.

A halál Lambert herceggel egyezsége köi, hogy hivatalos lesz az estélyére és ott elvegyül a többi vendégek között. Hercegi módra jár-kei a vidámság és az öröm birodalmában. Egyelőre csak kísérletezik azzal, hogy a halandók vigaszába bekapcsolódjon, de aztán teljes átéréssel habzsolja a mámort.

Meglátja a herceg estélyén Gráziát, szerelmes lesz belé és az elragadó leány is viszonzja az érzelmeit. És a Halál rájön arra, hogy élni, szeretni jó. Mikor a három nap letelik, felfedezi, miért szabadkozni az emberek a fizikai megsemmisülés gondolatától és miért olyan nehéz itthagyni mindazt, amit imádnak.

A nagy kaszának a szíve összetörik arra a gondolatra, hogy nem élhet Gráziával, hogy mindent el kell hagyni, mert a háromnapos kimenő letelt. Ennél a gondolatnál a Halál olyan lesz, mint a kis eselődleány, aki marólgót iszik, mert eselődött az álomlovagjában. A válaszulnál a darab átcsap a szimbolizmusba. Felolvad a magasabb filozófiában, mely eloszlatja a megsemmisülésnek a nyomasztó kódét. Azt prédikálja, hogy az idő végtelen, az ember csak porszem. Hogy a vigság, a közkötes csak illúzió, de az igazi szerelem a képzelet játékaival nincs álvétve, mert az Élet és a Halál azonos fogalom.

Mindenestre jellemző, hogy egy ilyen filozofáló dráma óriási üzleti sikert aratott a rideg bussinesz-manek világában.

Ma Patak Kálmán tenorista nagy hangversenyi ad a Magyar Színházban. Egész Kolozsvar intellektuális, zenekedvelő és szívet szerető közönsége találkozik ezen a hangversenyen.

Patak Kálmán fellépése a kolozsvári Román Operában. Tegnap este a kolozsvári Román Opera színpadán mutatkozott be a kolozsvári közönségnek Patak Kálmán, a bécsi Staatsoper hírneves tenoristája. A „Tosca” Cavardossi szerepét énekelte s debütjével teljesen meghódította a közönséget. Tenorja, mely lírai finomságokban gazdag, szerepének minden drámai és érzelmi szépségét felszínre hozta. Hangjának lágy, színes modulációi Grozavescura emlékeztetnek, ha még nem is érték el a tragikus sorsu nagy tenorista dallamvezetésének fölényes biztonságát és színező erejét. Muzikalitása nemcsak érzelmi kongenialitásúra vet világot, de egyben azt is bizonyítja, hogy Patak Kálmán intelligens énekes, aki olesó hatások kedvéért nem áldozza fel a zenei vonalvezetés tökéletes egyöntetűségét és harmóniáját. Hangja mindvégig egyenletesen és tömören esengett. Pianói szinte lehellet-szerű finomsággal érzékeltették az érzelmi ellágyulásokat, viszont fortéi drámai erővel zengtek és ragadták magukkal hallgatóságát. Emellett dikciója is hallatlanul tiszta volt, frazirozása pedig pontos. Ilyen tulajdonságokkal és képességekkel felruházva, természetesen nem maradhatott el a várt siker. A közönség mindvégig megkülönböztetett szeretettel és melegséggel ünnepelte a kiváló vendégművészt, aki a Grozavescu-esték forró hangulatát varázsolta tegnap este a kolozsvári Román Operaház színpadára és nézőterére. Patak Kálmán mellett Aea de Barbu és Sochulski, ez a két európai viszonylatban is értékes művész osztozott Patak Kálmán nagy és megérdemelt sikerében. Patak Kálmán ma este a kolozsvári Magyar Színházban tart hangversenyt, mely iránt városszerte óriási az érdeklődés.

A MAGYAR SZÍNHÁZ MOZI-MŰSORA:

Szombaton d. e. 11-kor mozi-matiné 10, 15, 20 lejes helyárrakkal: A halál-híd.

Szombaton 3, 5 és 7 órákor: Mienk az éjszaka.

Vasárnap 3, 5, 7 és este 9 órákor: Mienk az éjszaka.

Vasárnap d. e. 11-kor: Nagyszabású színházi matiné sorsolással, 10, 20, 30, 40, 50 lejes helyárrakkal: Yvette-matiné. Műsor: I. Sonny boy (A híres hangosfilm drámai rekonstrukciója 2 felvonásban). II. Jaj Istennem. (Egy felvonásos falrengető kacagás. III. A szerelmes gimnazista. (7 felvonásos film-bohózat). IV. Öt teljesen divatos Yvette-ruha kisor-sólása. Tíz kisebb nyeregménytárgy. (Jegyek egész héten át válthatók. A jegyek egyszermind sorsjegyek is.)

Hétfőn 3, 5, 7 és este 9 órákor: Mienk az éjszaka.

Kedden 3, 5, 7 és 9 órákor: Fedora. (A legújabb amerikai filmremek. Főszereplők: Pola Negri, Lukács Pál, Normann Kerry, Sardou világhírű drámája filmen. Helyárrak: 30, 20 és 10 lej.)

Szerdán 3, 5, 7, 9 órákor: Fedora. Csütörtökön 3, 5, 7, 9 órákor: Fedora. Jön: Szahara. (A sivatag névtelen hősei. Jack Holt legbrilliansabb alakítása.)

CORSO FILMSZÍNHÁZ MŰSORA:

Szombat 3, 5, 7, 9 órákor: Szökik a vóml... Páncsán nagysikerű zenés, németül beszélő vígjáték. Főszereplők: Dina Gralla, Harry Halm és Szóke Szakál. Előjáték: A legszebb színes, hangos revü és Titta Ruffo énekei a „Szévvilai bohély” Figaro belépőjét.

Vasárnap 3, 5, 7, 9 órákor: Szökik a vóml... Dina Gralla zenélő, németül beszélő vígjáték. Partnerei: Harry Halm és Szóke Szakál. Előjáték: A legragyogóbb színes, hangos revü és Titta Ruffo a Figaro belépőt énekei.

SELECT-MOZGO:

Szombat: Vasáre. Dumas Sándor hasonnevű közismert regénye nyomán főszerepben: Douglas Fairbanks. Műsoron kívül a legújabb szenzációs UFA híradó. Előadások kezdete: 3, 5, 7 és 9 órákor.

Vasárnap: Vasáre. Douglas Fairbanks nagysikerű filme, mely Dumas Sándor hasonnevű regénye nyomán készült. A filmet a legújabb híradó kíséri. Előadások kezdete: 3, 5, 7 és 9 órákor.

Hétfő: Vasáre. Douglas Fairbanks legszenzációsabb filme, mely Dumas Sándor hasonnevű regénye nyomán készült. A filmet a legújabb UFA híradó kíséri.

URANIA MOZGO:

Szombat: Erdők királya, közkívánatra. Rin-Tin-Tin és Sonny Boy (Davey Lee) nagyszerű beszélő és zenélő filme, melyet kisér Gigli világhírű tenorista és a legújabb UFA híradó.

Vasárnap: Erdők királya, ma utoljára. Rin-Tin-Tin és Sonny Boy (Davey Lee) legújabb beszélő és zenélő filme. Műsoron kívül énekel Gigli, a világhírű tenorista. Ezenkívül a

legújabb UFA híradó. Hétfő: Vörös ügyész, Bernhard Goetzke közismert művész és Adré Lalavette nagyszerű drámája. Műsoron kívül a legújabb híradó.

Rádió műsor

Idő: Középeurópai Szombat, május 10.

Bukarest. 16: Könnyű zene. 19: Gramofon. 20: Szimfonikus hangverseny.

Budapest. 9.15: Gramofonhangverseny Hildach: Lenz. Ponce: Serejata Mexicana. Hollander: A kék angyal. Kerr-Zamecnik: Redskin-foxtrott. Herbert: Még egy csókot. Clement Doucet: Chopinata — foxtrott. Krausz: „Eine Frau von Format“ e. operából. Fibich: Poem — keringő. Leopoldi: „Fraulein Kollega von der anderen Fakultät“. Silver: Paysage Polaire. Grosz: Szivem nem juss — keringő. Goodwin-Edwards: „Hollywood revü“ -ból. Raynald Halm: Kellemes óra. Kiszeley: Fehér orchideák — tangódal. 9.30: Hírek. 12: Déli hangzó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. 12.05: A m. kir. Országos Tiszti Kaszinó szalonzenekarának hangversenye. Gamme: Arab induló. Strauss: Deneyér — nyitány. Messenger: Egyveleg a „Nászéjszaka“ e. operettből. Newin: Nighty Lak a Rose. Stefániai Imre: Vidalina. Kacsóh: Késő ősz van. 12.25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 2.30: Hírek. 4: Marezinkó Ferenc dr. a Toldy Ferenc reálgimnázium igazgatójának felolvasása: „Az érettségi vizsgálat“. 4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: Dr. Hans Jobst német nyelvű előadása. 5.30: A m. kir. 1. honvédelmi vezred zenekarának hangversenye az Angol parkból. Friesay: Kis angyalom — induló. Fucik: Alomideálók — keringő. Strauss: Egy nap Wienben — nyitány. Erkel: Bánk bán — ábránd. Komzák: Pókás lapok — egyveleg. 6.30: „Mit üzen a rádió“. Utána löversenyeredmények. 7.30: Népszínmű-előadás a Studióból. „A vereshajú“. A dalokat Horváth Gyula és cigányzenekara kíséri. Utána kb. 10: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd Magyar Imre és cigányzenekarának hangversenye.

Berlin. 20.30: Vidám est.

Breslau. 22.30: Filemile-szó. mikrofon-közv. egy parkból.

H. G. WELLS: A világtörténet alapvonalai és A művészetek fejlődése egy hatalmas albumalaku kötetben. Ára 500 lej. az Uj Kelet könyvostályában.

Mezőgazdasági Bank és Takarékpénztár Rt

Cluj-Kolozsvár, Piața Unirii No 9
Fiókjintézetek: Dej—Dézs, Beclean—Bethlen Jibou—Zsibó, Záláu Zilah.
Affiliált intézetek: a Nagyenyedi „Kisegítő” Takarékpénztár Rt., Aiud-Nagyenyed és ennek Uioara-Marosujvári fiókintézte.

Saját tőkét 58 millió lei

Foglalkozik a banküzlet minden ágazatával. Átutalások bel- és külföldre legelőnyösebben és legpontosabban nsközöl.
Engedelvezett devizahely.

TECHIRGIOL városi fürdők

Hires hideg és iszapfürdők, pompás tengeri strand.

A meleg fürdőknek azonnali hatásuk van női bajok, nyitott skafula, reuma stb ellen
A fürdőszexon május 15-én kezdődik és október hó 1-ig tart

Egy ágyas szoba ára 600.— leitől 1000.— leig május 15—junius 15-ig
Kétágyas szoba ára 1000.— leitől 2000 — leig május 15—junius 15-ig

Motorcsónak, jazz-band, színház, katona zene különböző szórakozások. — Mindenféle rangu vendéplő, egy étkezés 40.— lei.
Olcsó piac, családoknak való konyha.

Meleg iszapfürdő akárhány vederral 100.— lei, hivatalnokoknak lepedővel együtt 70.— lei.

A vasut az állomásig visz, a jegyek Tekergő fürdőig kérendők. Levéileg a tulajdonosok szindikátusa, személyesen pedig a vasuti iroda ad felvilágosítást.

Uj kedvezmény vendéglőknek

Ezen lap előfizetőinek megelegedésére nyújtott 20% kedvezményt szobaárainkból 10% kedvezményt olesó éttermi árainkból (menut kivéve) módunkban van az UJSÁG kiadóhivatalával létesített megállapodás alapján kibővíteni

Magyar Kir. Operaház Nemzeti Színház Kamara Színház

előadásaira szóló mérsékelt árú jegyekkel. Tökintettel a nagy keresletre, kérjük szoba és színházjeggy rendelését két-három nappal előbb velünk közölni.

PARK SZÁLLODA Budapest

szemben a Keleti pályaudvar érkezési oldalával. (Nincs kocsiköltés.)

be bizonyítottan a legjobb minőségű gumi. Minőség legjellegesebb és utánozhatatlan. Ugyan az „OLLA” név.

Olcsó Wallace:

Zöld íjjász	204 helyett 60 Lei
Vörös kor	136 " 60 "
Smaragd	136 " 60 "
Két lakat	136 " 60 "
Kisértetek	136 " 60 "
Titokzatos mester	136 " 60 "

Szállítja az Uj Kelet könyvostályja.

Apróhirdetések

UTAZÓKI Berkovicsné
vendéglője megnagyobbítva
Oradea, str. Nicolai Iorga 19.
Zöldfa-utca.
Mérsékelt árak. Kitűnő házikonyha.

MISS

Kolozsvár város legnagobb és legmodernebb kalapszalona. — Calea Victoriei (v. Kosuth Lajos-ut.) 7. Kulon modell osztály. Formál. les, tiszt és vasal mindennapi férfi és női sapok.

Családi házat kerttel vásárolhat, ha nem miasztja el 100 leiert megvenni szerencsés kórház sorsjegyet, melyet május 20-án boldog ember lehet. — „Sorsjegyhíroda” Piața Uniri 20.

EGY SZÉP világs, betonozott helyiség raktár, vagy műhely részére azonnal kiadó. Megtekinthető, Cluj, Strada Avram Janca 18. sz. alatt.

KITÜNŐEN képzett többnyelvet, csúdos konzekció nadrag-munkás azonnali állást keres. Sávach József Cluj, Pap-u. 43.

KÜLÖNBÉJÁRATU elegáns burtozott szoba fürdőszobahasználattal a belvárosban kiadó. Cim a kiadóca.

CHWARTZ IG-NÁCNE orth. kóser VEGETARIUS ÉTERME és tejszarnoka Reg. Ferdinand (Wes-selényi-utca) 10. szám alatt megnyit. Ugyanott naponta friss tehén és bivalytej, ugyszintén naponta frissen készített tejszin, tejföl vaj és turó kapható. Cseseemőknek és betegeknek állandóan egy tehéntől fejt tej is kapható hához szállítva is.

JÉGSZEKRÉNYEK

mészárosok és vendéglősök részére is minden méretheben. Sörkimerő pultok KERTÉSZ-nél Targu-Mures, telefon 814. Kivánatra árjegyzék. — Képviselet Brassó és vidékére: PAUL TITTES Brasov

Belügym bizottság

Cluj-Kolozsvár let tudósítójától század katonaság öt álmatlan éjsz szuronyok árnyé tan hajthatták a datlan rémületbe gázott és megtör nekülök lassan tüzhelyeikhez. Be kémények, megke szazókken régi életének megzava napok eseményei szántottak a lelkefelem óráinak szörnyü viziókét zsidóságra.

Az eseményekről tájékoztatta olvasó rálunk a Borsára fázisáról és m erők mozgatták h ket s hogy mi me napok alatt a má kében, amely előt nek voltak a bors latkozási a galu szerűségének. A g len országrest sen, mint ezt az is Mármarosot, amel halnak, míg az o el. A nyomornak atmoszférájában é agitátor megjelen zavarja az évszáz bantsa a szunn. Egyetlen ember d tül az Államhat szolgálatással, a len ember izgatta egy templom haj hegyesesei közt é babonás embereke Látuk a fanatizá napok távlatából pithatjuk, hogy é nemcsak Borsa, ha maros zsidóságán valami isteni esod tudja mennyi idő kéjé.

Constantin Dani tartására kért és k maros megye prefe nak első állomásán tó antiszemita besz kezdő falvakban h adódik a kérdés: ben a hatóságok? el csirájában az mármarosai zsidós résztül hűséges fegzeti parasztpártna manyok minden te feláldozóan kitarto miért nem lépett k aki jól tudja, hogy még akkor is a kör tönnel és veréssel i Gábor. . .

Constan A prefektus info